

Asia: VN/2062/2020

Lukiodiplomiselvitys 2020

Vastaajaa koskevat perustiedot

Vastaatteko

e) jonkin sidosryhmän, järjestön edustajan tai edunvalvontaorganisaation roolissa

A) Luvussa 2 on kuvattu lukiodiplomit osana nykyistä lukiokoulutusta

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

B) Luvussa 3 on kuvattu lukiodiplomien saavutettavuutta ja yhdenvertaisuuden toteutumista

Vastaako mainittu kuvaus mielestänne nykytilaa?

2) Vastaavat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

C) Luvussa 4 on kuvattu lukiodiplomien arvioinnin nykytila ja kehittäminen

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

2) Ovat jossain määrin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

D) Luvussa 5 on käsitelty lukiodiplomien tuomista osaksi yo-tutkintoa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

1) Ovat täysin

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

OSKU kannattaa esitystä, että lukiodiplomi korvaisi yhden suoritettavista ylioppilastutkinnon kokeista. Samalla esitämme yhdenvertaisuuden nimissä, että myös ammatillinen tutkinto voisi diplomin tavoin korvata yhden kirjoitettavan aineen. Kaksoistutkinnon suorittaminen on jo nykyisellään raskasta ja vaativaa, ja uudistus viiden kirjoitettavan aineen vähimmäismäärästä lisää taakkaa entisestään.

Lukiodiplomien luonne (erityistä osaamista osoittavat näytön sisältävät opintokokonaisuudet muissa kuin tietoaaineissa) vertautuvat hyvin ammatillisen koulutukseen tuottamaan osaamiseen, jonka vuoksi olisi yhdenvertaista rinnastaa ne yhtäläiseksi vaihtoehdoksi korvata yksi ylioppilastutkinnon koe. Esityksestä huolimatta on muistettava, ettei lukiodiplomi ole laajuudeltaan verrattavissa ammatilliseen tutkintoon, mutta se loisi tasa-arvoa koulutusmuotojen välille.

Raportissa on mainittu sivistysvaliokunnan taito- ja taideaineita koskeva kanta, jossa sivistysvaliokunta katsoi lisäksi, että taito- ja taideaineille ominaiset tiedon tuottamisen tavat tulee nähdä uudistuneessa lukiokoulutuksessa yhdenvertaisina nykyisin ylioppilastutkintoon sisältyvien oppiaineiden tiedon tuottamisen kanssa. Myös tämä sivistysvaliokunnan kanta tukee ajatusta siitä, että tietoaaineiden osaamisen rinnalla myös muunlaisia taitoja ja osaamista tulee arvostaa. Muuttuvasta maailmasta huolimatta meillä on edelleen valtavasti käsityöammatteja ja -aloja, jotka kaipaavat arvostuksen lisäämistä.

Esittämämme muutos helpottaisi varsinkin kaksoistutkintoa suorittavien tilannetta, tekisi kaksoistutkinnosta houkuttelevamman ja näin lisäisi ammatillisten opiskelijoiden yleissivistystä sekä jatko-opintovalmiuksia. Muutos olisi myös helpompi toteuttaa kuin vasta kehitteillä oleva lukiodiplomien käytäntöjen yhtenäistäminen. Ammatilliset perustutkinnot ovat yhdenmukaisia. Yhtenäistä arviointia ja kaikille opiskelijoille aidosti saavutettavaa mahdollisuutta suorittaa lukiodiplomia on pidetty suurimpina ongelmina, mutta näitä ongelmia ei ole ammatillisissa tutkinnoissa, mikäli mahdollistetaan niiden käyttö osana yo-tutkintoa.

E) Luvussa 6 on käsitelty diplomien hyödynnettävyyttä korkeakoulujen opiskelijavalinnoissa

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

4) Eivät ole juurikaan

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

Sekä ammatillisen tutkinnon, että ylioppilastutkinnon suorittaneilla on yleinen jatko-opintokelpoisuus ammattikorkeakouluun ja yliopistoon. Hallituksen tavoitteena on, että 25–34-vuotiaista vähintään puolet suorittaisi korkeakoulututkinnon vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2020 ammattikorkeakouluun valituista 52% ja yliopistoon n. 3% oli ammatillinen tutkinto. Yhä useammalla on siis tausta ammatillisessa oppilaitoksessa etenkin AMK-puolella. Edelleen kuitenkin yhä useamman amiksen tulisi hakeutua kolmannelle asteelle, jotta tavoite täyttyisi.

Ammattikorkeakoulun on valittu vuodesta 2020 alkaen myös ammatillisen todistuksilla, ja tämä on ollut erittäin hyvä ja tarpeellinen uudistus yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Ammatillisessa koulutuksessa nykyään käytettävä 1-5 skaalaan perustuva arvosteluasteikko on tarkoituksenmukainen ja tuo monipuolisesti esille opiskelijan osaamistason. Laajempi arvosteluasteikko mahdollistaa myös sen, että korkeakoulut voivat hyödyntää ammattiin valmistuneen todistusta opiskelijavalinnassaan entistä enemmän ammattikorkeakoulujen puolella, sekä myös yliopistojen tulee tähän mahdollisuuteen tulevaisuudessa tarttua. Osassa ammattikorkeakouluja on edelleen täysin marginaalinen kiintiö ammatillisella todistuksella tuleville suhteutettuna lukiolaisiin.

Mikäli lukiodiplomi otettaisiin osaksi todistusvalintaa korkeakouluihin, tulee varmistaa myös ammattiin opiskeleville yhdenmukainen mahdollisuus tehdä diplomi tai vastaava osaamisen näyttämiseksi. OSKU näkee suurena riskinä, että esimerkiksi samanlaisen harrastustaustan omaava lukiolainen voisi tehdyn diplomien avulla saada lisäpisteitä hakuun, mutta vastaavassa tilanteessa olevalla ammatillisella opiskelijalla ei olisi tosiasiallisia mahdollisuuksia näyttää osaamistaan ja saada samanlaisia etuja pääsykokeisiin. Tämä asettaisi jo hakiessaan heidät eriarvoiseen asemaan, ja Suomen koulutusjärjestelmän yksi kulmakivistä on se, ettei mikään valinta koulutuspolulla sulje mahdollisuuksia pois tulevaisuudessa. Tästä tulee pitää tiukasti kiinni myös jatkossa, ja kohdella toisen asteen opiskelijoita tasa-arvoisesti.

F) Luvussa 7 on käsitelty lukiodiplomien kehittämiskohteita. Lukiodiplomit saatettiin nykyiseen muotoonsa lv. 2004-2005 aikana, ja niitä voi suorittaa taito- ja taideaineissa kahdeksaa erilaista. Luvussa mm. selvitettiin, miten lukiodiplomeita voitaisiin hyödyntää nykyistä useammassa oppiaineissa ja kansainvälisissä tiedekilpailuissa.

Ovatko esitetyt näkemykset mielestänne relevantteja?

3) En osaa sanoa

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.1. Lukiodiplomijärjestelmää tulisi edelleen kehittää ja syventää sekä se tulee liittää entistä vahvemaksi osaksi lukio-opetusta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

1.2. Sopiva viranomainen tätä työtä johtamaan ja koordinoimaan olisi Opetushallitus, jonka vastuulla lukiodiplomien kehittäminen on ollut koko niiden olemassaolon ajan.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

2. Lukion opetussuunnitelman perusteet (OPH Määräykset ja ohjeet 2019:2a) -asiakirjassa määritellyissä taito- ja taideaineissa lukiodiplomien suorittaminen asetettaisiin kaikkia lukiokoulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi. Tämä muutos kohdistuisi siis kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeihin. Tämä luo muutostarpeen lukiolakiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

3. Muissa kuin kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa lukiodiplomien järjestäminen säilyisi vapaaehtoisena.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

4. Tätä edellä kuvattua muutosta tuettaisiin muodostamalla kansallinen rakenne lukioasetuksessa määritellyn kehittäjälukioverkoston varaan. Nykyisistä kehittäjälukioista kaksi keskittyy kuvataiteeseen, kaksi liikuntaan ja kolme musiikkiin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

5. Kuvataiteen, liikunnan ja musiikin lukiodiplomeissa kehittäjälukioverkosto erityistehtävälukioverkoston tuella laatisi Opetushallituksen kanssa yhteistyössä pedagogiset ratkaisut, joiden myötä lukiodiplomien suorittaminen mahdollistuisi aidosti maan jokaisessa lukiossa. Tämä pedagoginen ratkaisu sisältäisi ns. pohjakurssien ja lukiodiplomikurssien toteuttamisen. Tämä rakenne luotaisiin etä- ja/tai verkko- /virtuaaliopetuksen avulla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

6. Suoritetulla lukiodiplominäytöllä voisi korvata yhden ylioppilastutkinnon viidestä kokeesta. Ylioppilastutkintoa suorittava kokelas tekisi siinä tapauksessa äidinkieli ja kirjallisuus -kokeen sekä kolme koetta ryhmästä, johon kuuluu matematiikan-, toisen kotimaisen kielen-, vieraan kielen- ja reaaliaineen koe sekä lukiodiplomin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

1) Olen täysin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

7. Ylioppilastutkintotodistukseen tulisi kirjaus siitä, että kokelas on korvannut yhden edellytettävistä ylioppilasaineista lukiodiplomilla. Lukiodiplomista annetaan erillinen todistus. Todistuksen antaa kokelaan oma lukio. Jatkossa siis lukiodiplomin suoritus olisi ylioppilastutkintotodistuksen liite, eikä päättötodistuksen liite.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

8. Lukiodiplomien tuominen osaksi ylioppilastutkintoa edellyttää voimakasta lukiodiplomien arvioinnin kehittämistä. Esitetyt muutokset edellyttävät kansallisen mallin luomista lukiodiplomien arviointiin. Tämä arvioinnin kehitystyö tulee toteuttaa Opetushallituksen johtamana yhteistyössä ylioppilastutkintolautakunnan, korkeakoulujen sekä kehittäjälukiodien kanssa. Esitämme, että lukiodiplomien oppilaitoksen ulkopuolinen arvioija määräytyy perustettavan kansallisen arviointiverkoston kautta.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

9. Korkeakouluille tulee tarjota nykyistä enemmän tietoa koko lukiodiplomijärjestelmästä. Lukiodiplomien kehittämisessä tulisi jatkossa kuulla korkeakoulujen näkemyksiä ja tarpeita nykyistä enemmän, jotta korkeakoulut voivat tulevaisuudessa hyödyntää lukiodiplomeita nykyistä paremmin.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

2) Olen jokseenkin samaa mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

10. Tässä selvityksessä esitetyt toimenpide-ehdotukset luovat edellytyksiä lukiodiplomien paremmalle hyödyntämiselle korkeakoulujen opiskelijavalinnassa.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

4) Olen jokseenkin eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

11. Kotitalouden lukiodiplomi korvataan yrittäjyyden ja työelämäosaamisen lukiodiplomilla.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

12. Käsityön lukiodiplomi muuntuu ja uudistuu teknologian lukiodiplomiksi.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

13. Yrittäjyyden ja työelämäosaamisen sekä teknologian lukiodiplomin kehittämistyö annetaan Opetushallitukselle ja kehittäjälukioille, joiden tehtävänä on kyseisen alan kehittäminen.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

14. Lukiodiplomit pysytetään niissä oppiaineissa/oppiaineryhmissä, joissa osaamisen näyttönä ei voi toimia nykyisen muotoinen ylioppilaskoe. Lukiodiplominäyttö ei siis laajene aineisiin, joissa nykyisen muotoisia ylioppilaskokeita järjestetään.

Mitä mieltä olette toimenpide-esityksestä?

3) En ole samaa, enkä eri mieltä

Halutessanne voitte myös sanallisesti perustella näkemystänne:

-

H) Luvussa 9 selvitysryhmä kuvasi lainsäädäntö-, opetussuunnitelma- yms. muutostarpeet.

Miten kommentoitte selvityshenkilöiden edellä esittämiä muutostarpeita?

Näiden lisäksi esitämme muutostarpeena, että ammatillinen perustutkinto humioidaan tulevaisuutena suorituksena osana yo-tutkintoa lukiodiplomin tavoin.

I) Luvussa 10 on esitetty ehdotettujen muutosten kustannusvaikutuksia ja niiden kohdentumista.

Vastaavatko esitetyistä muutoksista aiheutuvat kustannukset käsitystänne kustannuslisäyksistä?

3) En osaa sanoa

Perustelkaa näkemyksenne etenkin, jos katsotte, etteivät arvioidut kustannukset vastaa esitetyistä muutoksista aiheutuvia kustannuksia:

-

Pohjanvirta Aino
Suomen Opiskelija-Allianssi -OSKU ry

Holsti Emma
Suomen Opiskelija Allianssi - OSKU ry